

KUTSESTANDARD

Veetöötlusoperaator I	07-21112008-22/3
Veetöötlusoperaator II	07-21112008-23/4
Veetöötlusoperaator III	07-21112008-24/3

VEETÖÖTLUSOPERAATOR I, II, III

ENERGEETIKA, MÄE- JA KEEMITÖÖSTUSE KUTSENÕUKOGU

EESSÕNA

Eesti kutsekvalifikatsioonisüsteemis määratletakse kutsekvalifikatsiooni nõudeid viiel tasemel. I tase on madalaim ja V tase kõrgeim (vt lisa A – Kutsekvalifikatsiooni süsteemi terminid). Kõik kutsed ei eelda kutsekvalifikatsiooni tasemete fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonitasemed, sealhulgas vajaduse korral ka haridusnõuded, määrab kindlaks kutsenõukogu.

Käesolev kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõudeid veetöötlusoperaatori I, II ja III kutsekvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu moodustatud veevärgi töörühm koosseisus:

Heino Mölder	Tallinna Tehnikaülikool, Eesti Veeühing
Lembitu Merdik	AS Pärnu Vesi
Aulika Riisenberg	Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus
Olev Sökk	Tallinna Tehnikaülikool
Sirje Seemendi	AS Tallinna Vesi

Ajavahemikus märts – aprill 2003.a viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 18 ettevõtte ja koolitaja esindajad Eesti erinevatest piirkondadest. Kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on töörühm arvestanud arvamusküsitlustel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Käesolev veetöötlusoperaatori I, II ja III kutsestandard on koostatud uustöötlusena.

Käesoleva kutsestandardi jõustumisel kaotab kehtivuse 24.05.2007.a Energeetika- Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu otsusega nr. 22 kinnitatud veetöötlusoperaator II kutsestandard.

Käesolev veetöötlusoperaatori I, II ja III kutsestandard on kinnitatud 21.novembril.2008.a Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu otsusega nr 27.

Kutsestandardis sisalduvad kutsekvalifikatsioonid on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

Kutsestandardite kasutusala on järgmine:

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub veetöötlus veemajanduse valdkonda, kood 41 ja prügimajanduse, kanalisatsiooni ja tänavate korrashoiu valdkonda, kood 90,

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub veetöötlusoperaator 8. pearühma “Operaatorid”, kood 823.

3 KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONI TASE

Eesti keeles: Veetöötlusoperaator I, II, III
Inglise keeles: Water Treatment Operator I, II, III
Vene keeles: Оператор водоочистки I, II, III

4 KUTSEKIRJELDUS

Veetöötlusoperaator (VTO) jälgib puhastusprotsessi vee- või reoveetöötusjaamas ja hooldab ning reguleerib vastavaid seadmeid. Töö nõuab seadmete ning abivahendite kasutamise oskust ja puhastusprotsesside põhimõtete tundmist.

VTO on teadlik puhastusseadmetel töötamisel esinevatest ohuteguritest ning tervise – ja keskkonnariskidest (esineda võivad müra, vibratsioon, allergiaohht, niiskus jne), arvestada tuleb töötamisega nii sise- kui välistingimustes.

Oma tööülesannete täitmisel juhindub VTO kutsealal kasutatavatest normdokumentidest ja kvaliteedinõuetest ning järgib kutse-eesitika põhimõtteid.

Töö eeldab vastutusvõimet, püsivust (rutiinsed tööülesanded), tasakaalukust, normaalset füüsilist vormi ja keskkonnataluvust.

VTO I jälgib puhastusprotsessi ja hooldab veetöötlusseadmeid vastavalt etteantud instruktsioonidele

I kvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on vähemalt põhiharidus ja kutsealane koolitus, mis on omandatud vähemalt 1-aastase töötamise käigus.

VTO II jälgib ja hindab puhastusprotsessi ning hooldab ja kontrollib vastavaid seadmeid. Ta oskab tuvastada kõrvalekalded seadmete töös ja leida mooduseid nende kõrvaldamiseks.

VTO II on spetsialiseerunud kas tarbe- või reovee töötlemisele.

II kvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on vähemalt põhiharidus, 3-aastane erialane töökogemus ja täiendkoolitus. VTO II peab lisaks üld- ja põhioskustele ning –teadmistele valdama kas reo- või tarbevee töötlemise alaseid teadmised ja oskuseid (vt erioskused ja –

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

teadmised, p. 6.3).

VTO III jälgib, hindab ja juhib puhastusprotsessi ning hooldab ja reguleerib vastavaid seadmeid. Süvendatud erialased teadmised võimaldavad tal komplekselt opereerida ja hallata veetöötlusprotsesse, tuvastada kõrvalekalded seadmete töös, leida vigade põhjused ning võimalused nende kõrvaldamiseks.

VTO III on võimeline juhendama teisi töötajaid ning vastutama vahetuse töö korraldamise eest.

III kvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on keskharidus, vähemalt 5-aastane erialane töökogemus ja täiendkoolitus. Lisaks üld- ja põhioskustele peab VTO III kutsekvalifikatsiooni tõendamisel valdama nii reo- kui tarbevee töötlemise alaseid teadmiseid ja oskuseid (vt. erioskused ja –teadmised, p. 6.3).

5 KUTSEOSKUSNÕUDED(vt lisa B)

5.1 Üldoskused ja -teadmised

5.1.1 Majandus – I, II algfase; III kesktase

5.1.2 Õigusaktid – algfase

1) kutsealaga seotud õigusaktid (sh veealased normatiivid ja standardid)

2) tööõigus

5.1.3 Töökeskkonna ohutus

1) tööohutus, -tervishoid ja -hügieen

2) tule- ja elektriohutus

3) keskkonnakaitse käitlemisprotsessides kasutatavatest kemikaalidest johtuvad keskkonnariskid

4) jäätmekäitlus

5) esmaabi

5.1.4 Arvuti kasutamine – AO1, AO2 (I, II); AO1, AO2, AO4 (III) (vt lisa C)

5.1.5 Eesti keel – I, II algfase; III kesktase (vt lisa D)

5.2 Põhioskused ja -teadmised

5.2.1 Kutsealane terminoloogia (I, II)

Kutsealane terminoloogia, sh erialane terminoloogia ühes võrdkeeles (III)

5.2.2 Tehniline dokumentatsioon

5.2.3 Loodus- ja keskkonnakaitse

1) heitvee mõju suublale ja veevõtu allikale (II)

heitvee mõju suublale, veevõtu allikale ning nendega seotud floorale ja faunale (III)

2) puhastatavate vete kvaliteedinõuded (II, III)

5.2.4 Puhastatud vee kvaliteedinõuded

5.2.5 Kutsealaga seonduvad looduslik-tehnoloogilised protsessid

5.2.6 Mõõteriistade näitude fikseerimine (I)

Mõõteriistade ettevalmistamine, kasutamine, hooldamine ja nende abil protsessi hindamine (II)

Mõõteriistade ettevalmistamine, kasutamine, hooldamine ja nende abil protsessi hindamine ja reguleerimine (III)

5.2.7 Kutsealal kasutatavate põhi- ja abiseadmete kasutamine ja hooldamine (I)

Kutsealal kasutatavate põhi- ja abiseadmete tööpõhimõtted, kasutamine ja hooldamine (II)

Kutsealal kasutatavate põhi- ja abiseadmete tööpõhimõtted, kasutamine, hooldamine

- ning remondi korraldamine (III)
- 5.2.8 Kutsealal kasutatavate elektriseadmete ja -tööriistade ohutu kasutamine (I)
Kutsealal kasutatavate elektriseadmete ja -tööriistade ohutu kasutamine ja hooldamine (II)
Kutsealal kasutatavate elektriseadmete ja -tööriistade tööpõhimõtted, ohutu kasutamine ja hooldamine (III)
- 5.2.9 Puhastusprotsessid - I algfase; II, III keskfase
- 1) mehaanilised
 - 2) füüsikalised-keemilised
 - 3) bioloogilised
- 5.2.10 Algteadmised puhastusprotsesside automatiseerimisest (lokaalautomaatika tasemel) (I)
Puhastusprotsesside automatiseerimine (II, III)
- 5.2.11 Puhastusprotsessis kasutatavad kemikaalid
- 1) omadused
 - 2) hoiustamine
 - 3) annustamine (doseerimine)
 - 4) kemikaalide käitlemisega seotud riskid ja ohutusnõuded (I, II)
kemikaalide käitlemisega seotud riskid ja ohutusnõuded; ohutusnõuete täitmise kontrollimine (III)
 - 5) tegutsemine tööõnnetuse korral
- 5.2.12 Puhastusseadmete töö jälgimine ja visuaalne hindamine (I)
Puhastusseadmete töö jälgimine ja hindamine, lihtsamate häirete kõrvaldamine (II)
Puhastusseadmete töö hindamine, analüüs ning häirete kõrvaldamine (III)
- 5.2.13 Puhastusprotsesside prognoosimine, reguleerimine ja juhtimine (III)
- 5.2.14 Puhastusseadmetel esinevad ohutegurid (nakkus-, plahvatus-, lämbumis-, mürgistus-, uppumis- ja uputusohud, elektrilöögid jne.) ja vältimise meetodid
- 5.2.15 Tegutsemine ohuolukorras
- 5.2.16 Tegutsemine tööõnnetuse korral
- 5.2.17 Pääste- ja kaitsevahendite kasutamine
- 5.2.18 Oma töökoha korraldamine, hügieeninõuete täitmine
- 5.3 Erioskused ja -teadmised (II, III; I – nõue puudub)**
- 5.3.1 Tarbevee töötlemine
- 1) sanitaarhügieeni alused
 - 2) algteadmised veeökoloogiast
 - 3) vee kvaliteedi mõju tarbijale (tootmisprotsessile, tervisele)
- 5.3.2 Reovee töötlemine
- 1) algteadmised reovee mikroorganismide ökoloogiast
 - 2) üle- ja alakoormuse (vee hulk, reostus) ja ilmastikutingimuste mõju puhastusprotsessidele
 - 3) süvendatud teadmised bioloogilisest puhastusprotsessist
- 5.4 Lisaoskused ja -teadmised**
- 5.4.1 Lukkseptööd
- 5.4.2 Elektritööd
- 5.4.3 Keevitamine
- 5.4.4 Troppimine
- 5.4.5 Liiklusvahendi juhtimise õigus

5.5 Isikuomadused ja võimed

- 1) Keskkonnataluvus
- 2) Koostöövõime
- 3) Õpivalmidus
- 4) Emotsionaalne stabiilsus
- 5) Kohusetunne
- 6) Loogiline mõtlemine
- 7) Visuaalne mälu
- 8) Koordinatsioon
- 9) Normaalne kuulmine ja nägemine

6 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib kuni 31.12.2012. Vastavalt vajadusele võib kutsestandardit muuta enne kehtivusaja lõppu.

KUTSEKVALIFIKATSIOONI SÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmistele, oskustele, vilumustele, kogemustele, väärtushinnangutele ja isikuomadustele. Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel.

I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmistele omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmistele ning vilumustele ja kogemustele omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

KUTSEOSKUSNÕUDED

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioscused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

KONKREETSETE TEADMISTE JA OSKUSTE TASEMETE KIRJELDUSED

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laitarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitlus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

1 AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

2 AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaaroskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

3 AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

4 AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaaroskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

5 AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

6 AO6 ESITLUS

1. Elementaaroskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

7 AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaaroskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaaroskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED
Lisa D

	A1	A2	B1	B2	C1	C2	
MÕISTMINE	Saan aru tuttavatest sõnadest ja fraasidest, mis puudutavad mind, minu perekonda ja minu vahetut ümbrust, kui inimesed räägivad aeglaselt ja selgelt.	Saan aru fraasidest ja sageli kasutatavatest sõnadest, mis on vahetult seotud mulle oluliste valdkondadega (näiteks info minu ja mu perekonna kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Saan aru lühikeste, lihtsate ja selgelt väljahäälstatud ütluste põhisisust.	Saan aru põhilisest infost selges tavakõnes tuttavatel teemal: töö, kool, vaba aeg jne. Saan aru aeglaselt ja selgelt edastatud raadio- või teleasaadete põhisisust, kui need käsitlevad päevateemasid või mulle huvitavaid teemasid.	Saan aru pikematest kõnedest ja ettekannetest ning tuttava teema puhul isegi nende keerukamatest nüanssidest. Saan aru enamiku teleuudiste, publitsistikasaadete ja filmide sisust.	Saan aru pikemast tekstist isegi siis, kui see pole selgelt liigendatud ja seosed on esitatud kas kaudselt või vihjamisi. Saan suurema vaevata aru tele-programmidest ja filmidest.	Saan vaevata aru igasugusest kõnest, olenemata sellest, kus seda esitatakse. Saan aru ka kiirkõnest, kui mulle antakse pisut aega hääldusviisiga harjumiseks.	KUULAMINE
	Saan aru tuttavatest nimedest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks siltidel, plakatitel või kataloogides.	Saan aru väga lühikestest lihtsatest tekstidest. Oskan leida eeldatavat spetsiifilist informatsiooni lihtsatest igapäevatekstidest (näiteks reklaamid, tööpakkumised, prospektid, menüüd, sõiduplaanid), samuti saan aru lühikestest lihtsatest isiklikest kirjadest.	Saan aru tekstidest, mis koosnevad sagedamini esinevatest või minu tööga seotud sõnadest. Saan aru sündmuste, mõtete ja soovide kirjeldusest isiklikes kirjades.	Saan aru aktuaalsetel teemadel kirjutatud artiklitest, kus autorid väljendavad mingeid kindlaid seisukohti või vaatenurki. Saan aru tänapäevasest proosast.	Saan aru pikkadest ja keerulistest tekstidest, nii olustikulistest kui ka kirjanduslikest, tajudes nende stiililist eripära. Saan aru erialastest artiklitest ja pikematest tehnilistest juhenditest isegi siis, kui need vahetult ei puuduta minu eriala.	Saan vaevata aru kõigist kirjaliku teksti liikidest, sealhulgas abstraktsetest, struktuurilt ja/või keeleliselt keerulistest tekstidest, näiteks käsiraamatutest, erialastest artiklitest ja ilukirjandusest.	LUGEMINE
RÄÄKIMINE	Oskan lihtsal viisil suhelda tingimusel, et vestluspartner aeglaselt räägib, vajadusel öeldut kordab või ümber vestlemisel aitab. Oskan küsida lihtsaid küsimusi ja neile vastata.	Saan hakkama igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel teemadel. Oskan kaasa rääkida, ehkki ma ei oska veel ise vestlust juhtida.	Saan enamasti keelega hakkama maal, kus see on kasutusel. Oskan ettevalmistuseta vestelda tuttavatel, huvitaval või olulisel teemal: pere, hobid, töö, reisimine ja päevasündmused.	Oskan vestelda piisavalt spontaanselt ja ladusalt, nii et suhtlemine keelt emakeelena kõnelevate inimestega on täiesti võimalik. Saan aktiivselt osaleda aruteludes tuttavatel teemal, oskan oma seisukohti väljendada ja põhjendada.	Oskan end mõistetavaks teha ladusalt ja spontaan-selt, väljendeid eriti otsi-mata. Oskan kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii ühiskondlikel kui ka tööalastel eesmärkidel. Oskan avaldada mõtteid ja arvamusi ning vestluses teemat arendada.	Saan vaevata osaleda igas vestluses ja diskussioonis ning oskan idioome ja kõnekeelseid väljendeid. Oskan täpselt edasi anda tähendusvarjundeid. Vajadusel oskan lausungi ümber sõnastada, nii et vestluses osalejad seda vaevalt märkavad.	SUULINE SUHTLUS
	Oskan kasutada lihtsaid fraase ja lauseid kirjeldamaks kohta, kus elan, ja inimesi, keda tunnen.	Oskan kasutada mitmeid fraase ja lauseid, et kirjeldada oma perekonda ja teisi inimesi, elutingimusi, hariduslikku tagapõhja, praegust või eelmist tööd.	Oskan lihtsate seostatud lausetega kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja kavatsusi. Oskan lühidalt põhjendada ning selgitada oma seisukohti ja plaane. Oskan edasi anda jutu, raamatu ja filmi sisu ning kirjeldada oma muljeid.	Oskan selgelt ja üksikasjalikult käsitleda ainet laias teemaderingis, mis puudutab minu huvialasid. Oskan selgitada oma seisukohti aktuaalsetel teemadel, tuues välja erinevate arvamuste poolt- ja vastuargumendid.	Oskan keerulisi teemasid täpselt ja üksikasjalikult kirjeldada, välja tuua alateemad ja olulisemad punktid ning teha kokkuvõtet.	Oskan esitada selge ja ladusa, kontekstile vastavas stiilis kirjelduse või põhjenduse, millel on loogiline ülesehitus, mis aitab kuulajal märgata ja meelde jätta kõige olulisemat.	SUULINE ESITUS
KIRJUTAMINE	Oskan kirjutada lühikest ja lihtsat teadet (näiteks postkaarti puhkuse-tervistustega) ning täita formulare (näiteks hotelli registreerimislehte, kus küsitakse isikuandmeid: nime, aadressi, rahvust/ kodakondsust).	Oskan teha märkmeid ja koostada väga lihtsat isiklikku kirja, näiteks kellegi tänamiseks.	Oskan koostada lihtsat seostatud teksti tuttavatel või mulle huvi pakkuvatel teemal. Oskan kirjutada isiklikku kirja, milles kirjeldan oma kogemusi ja muljeid.	Oskan kirjutada selgeid ja detailseid tekste mulle huvi pakkuvates teemaderingis. Oskan kirjutada esseed, aruannet või referaati, edastamaks infot ning kommenteerides ja põhjendades oma seisukohti. Oskan kirjutada kirju, milles tõstan esile kogemuste ja sündmuste mulle olulisi aspekte.	Oskan ennast väljendada selges, hästi liigendatud tekstis, avaldades oma arvamust vajaliku põhjalikkusega. Oskan kirjutada kirja, esseed või aruannet keerukal teemal ja esile tõsta olulisemat. Oskan lugejast lähtuvalt kohandada oma stiili.	Oskan kirjutada ladusalt ja selgelt vajalikus stiilis. Oskan koostada keerulisi kirju, aruandeid või artikleid, esitada ainet loogiliselt liigendatuna nii, et lugeja suudab eristada olulist. Oskan koostada erialaseid ja ilukirjanduslikke sisukokkuvõtteid, annotatsioone ning retsensioone.	KIRJUTAMINE

Tabel. Euroopa Nõukogu keeleoskustasemetesüsteemi enesehindamise skaala